

Силабус освітнього компоненту «ГЕОУРБАНІСТИКА»

Освітньо-професійна програма: усі ОП університету
Спеціальність: усі спеціальності університету

Структурний підрозділ	Кафедра географії та методики її викладання, природничо-економічний факультет
Викладач: 	ПІБ: Лісовський Андрій Сергійович Посада: старший викладач кафедри географії та методики її викладання Науковий ступінь: кандидат географічних наук Вчене звання: Е-mail: lisovskyi@kpmu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус № 2 (вул. Татарська, 14), 6 ауд. (кафедра географії та методики її викладання). Профайл викладача: https://geo.kpmu.edu.ua/sklad-kafedry/lisovskyi-andrij-serhijovych/
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpmu.edu.ua/course/view.php?id=4682
Статус дисципліни	Вибірковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	3 кредити ЄКТС / 90 год.
Мова викладання	Українська
Форми здобуття вищої освіти	Денна
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Передбачається, що у процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи відповідальність їх порушення згідно Кодексу академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Відвідування занять. Передбачається, що здобувачі вищої освіти систематично відвідуватимуть лекційні та практичні заняття, проявлятимуть старанність та відповідальність до навчання, вчасно виконуватимуть поставлені завдання, відпрацьовуватимуть пропущені заняття. Ініціативність здобувачів вищої освіти. Передбачається, що здобувачі вищої освіти проявлятимуть ініціативність та старанність у виконанні завдань самостійної роботи.
Що будемо вивчати?	Геоурбаністика як наукова дисципліна вивчає просторові процеси формування, функціонування та розвитку міст і міських агломерацій, аналізує взаємодію природних, соціально економічних і інфраструктурних чинників, досліджує планування територій, мобільність населення, екологічні виклики та сталий розвиток урбанізованих систем у глобальному та локальному контекстах з урахуванням історичних передумов, політик управління та інноваційних технологій

Чому це треба вивчати?	Метою вивчення вибіркового освітнього компоненту професійної підготовки «Геоурбаністика» є вивчення просторової організації, планування, еволюції і функціонування міських систем різного рівня на базі поглиблення процесу урбанізації з характерним для нього зростанням різноманітності потреб людини.
Яких результатів можна досягнути?	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен: знати: предмет і об'єкт геоурбаністики як науки, практичну цінність та зв'язок з іншими дисциплінами природничого циклу, а також її місце в системі наук; основні аспекти містоутворюючих процесів – містоутворюючі фактори та їх категорії, процеси урбанізації; склад і характеристику основних типів міст; основні відомості про техносферу міст та її вплив на навколишнє середовище і здоров'я людини; систематику, класифікацію та загальні закономірності географії міст, особливості еволюції міст й основні причини їх деградації; специфіку проектування міст і основні принципи міського планування.
Як можна використати набуті знання та уміння?	визначати функції та пріоритети міських поселень; встановлювати фактори розміщення та зростання міст; виявляти причини їх занепаду та аналізувати можливості відродження; розрізняти системи розселень різних рівнів; пояснювати загальні закономірності розселення населення на планеті; встановлювати розселенські, архітектурно-планувальні, соціальні та правові особливості міст; пояснювати принципи виділення типів та підтипів функціональних зон міста.
Зміст дисципліни	Змістовий модуль I: ОСНОВИ ГЕОУРБАНІСТИКИ. Системи розселення. Процеси і проблеми урбанізації. Міста Стародавнього Сходу. Міста Античного світу. Міста Середньовіччя. Європейські міста Нового часу. Особливості розвитку міст в колоніальному світі та країнах преселенського капіталізму. Міста XX століття. Змістовий модуль II: ОСНОВИ ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ. Управління процесами урбанізації. Основи проектування міст. Проблеми міст.
Методи навчання	За джерелом інформації: словесні: розповідь, пояснення, бесіда; наочні: демонстрація, самостійне спостереження; практичні: практичні роботи; За ступенем керування здобувачами вищої освіти: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота з літературними джерелами; письмова робота, практична робота. Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуацій пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості. Самостійна робота. Дистанційний метод навчання в інформаційній системі Moodle.
Інформаційне забезпечення	Основна література - Лісовський А. С., Придеткевич С. С., Матуз О. В. Дерусифікація та декомунізація географічних назв в межах Хмельницької області // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : географія. 2024. Т. 56, № 1. С. 156–166. URL: http://nzg.tnpu.edu.ua/issue/archive. - Основи геоурбаністики : навч. посіб. / О. Д. Лаврик, Р. П. Власенко. Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2022. 158 с. - Омельченко Н. Соціально-географічна урбаністика: досвід та історіографія // Часопис соціально-економічної географії. Харків : Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. Вип. 19 (2). С. 157–164. - Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : монографія / за ред. К. Мезенцева, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. Київ : Фенікс, 2017. 438 с. - Miranda F., Ortner T., Moreira G. [et al.]. The State of the Art in Visual Analytics for 3D Urban Data // arXiv preprint arXiv:2404.15976. 2024. Допоміжна література - Де Блій Г., Муллер П., Шаблій О. Географія : світи, регіони, концепти. Київ : Либідь, 2004. - Шаблій О. І. Суспільна географія : у 2 кн. Кн. 1. Проблеми теорії, історії та методики дослідження : [вибрані твори] / О. І. Шаблій. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 814 с.

	3. Global Cities, Present and Future. URL: http://www.atkearney.com/research-studies/global-cities-index/full-report. 4. Global300. The New Commercial Geography of Cities. URL: http://www.jll.com/Research/JLL_Global300.pdf. 5. Global cities of the future. URL: https://www.mckinsey.com/tools/Wrappers/Wrapper.aspx?sid=%7BC84CB74F-A3B1-47B1-8265-6252F6D85B68%7D&pid=%7B4F5BEDB1-6C1F-4243-A052-83ADBABE82DF%7D. 6. Globalization and World Cities : Research Network. URL: http://www.lboro.ac.uk/gawc/index.html. 7. New Urbanism. URL: http://www.newurbanism.org/. 8. The Age of Megacities. URL: http://storymaps.esri.com/stories/2014/growth-of-cities/. 9. The Charter of the New Urbanism. URL: https://www.cnu.org/who-we-are/charter-new-urbanism.														
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма здобуття вищої освіти: лекції (14 год.), практичні заняття (16 год.), самостійна робота (60 год.).														
Система оцінювання результатів навчання	Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється згідно Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) від 05.03.2024, № 22-ОД. Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти базується на принципах систематичності, комплексності, об'єктивності, обґрунтованості, диференційованого підходу. Система оцінювання передбачає активну роботу здобувачів вищої освіти впродовж семестру та отримання ними оцінки за практичні заняття (денна форма), модульну контрольну роботу, самостійну роботу, залік, сума яких складає підсумкову рейтингову оцінку. <table><tr><th colspan="4">Поточний і модульний контроль (100 балів)</th><th>Сума</th></tr><tr><td>Поточний контроль</td><td>МКР</td><td>Самостійна робота</td><td>Індивідуальна робота</td><td rowspan="2">100</td></tr><tr><td>60 балів</td><td>30 балів</td><td>5 балів</td><td>5 балів</td></tr></table> Поточний контроль. Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на кожному навчальному занятті – 12. Виведення підсумкового рейтингового балу поточного контролю навчальних занять (r_k) здійснюється за формулою: $r_k = (0,05 \times r_k^c + 0,4) \times \hat{r}_k$ де r_k^c – середня оцінка навчальної діяльності здобувача вищої освіти на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля, тобто частка від ділення суми всіх оцінок на їх кількість (беруться оцінки від 4 до 12, отримані на навчальних заняттях та оцінки, отримані після ліквідації здобувачем вищої освіти поточної заборгованості, а $\hat{r}_k$ – встановлений максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача вищої освіти за результатами поточного контролю з урахуванням її вагомості. Модульна контрольна робота. Модульна контрольна робота складається із трьох питань – двох теоретичних і одного прикладного. Відповіді на поставлені питання повинні бути повними і вичерпними, вони мають містити чіткі судження та конкретні приклади. Мета написання даної роботи – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок студентів з кожного модуля, вона виконується у письмовій формі, до її написання допускаються всі студенти. Ті, хто за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал нижчий, ніж 3 бала (менше 60 % від їхньої максимальної кількості), – а також відсутні, – вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Для них передбачена ліквідація цієї заборгованості.	Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума	Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Індивідуальна робота	100	60 балів	30 балів	5 балів	5 балів
Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума											
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Індивідуальна робота	100											
60 балів	30 балів	5 балів	5 балів												

	Самостійна робота виконується студентами у формі табличного, графічного чи картографічного представлення виконуваного завдання. Вона оцінюється 5 балами і передбачає авторську інтерпретацію наявних даних, інформації, знань у форму, яка може розглядатися як альтернатива тексту (наприклад, таблиця показників і способів картографування, графік динаміки фіксованих параметрів, карта територіальної організації досліджуваного явища). Контроль за самостійною роботою здійснюється на консультаціях. Індивідуальна робота виконується студентами у формі наукового повідомлення з дискусійного положення (чи положень) для даної галузі знань. Вона оцінюється 5 балами і передбачає висвітлення власного бачення індивіда щодо подолання тих чи інших проблем з теорії або методології науки, включно зі сферою практичної діяльності. Контроль за індивідуальною роботою здійснюється на консультаціях. Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <table><tr><th>Рейтингова оцінка з кредитного модуля</th><th>Оцінка за шкалою ECTS</th><th>Національна залікова оцінка</th></tr><tr><td>90-100</td><td>A (відмінно)</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>82-89</td><td>B (дуже добре)</td></tr><tr><td>75-81</td><td>C (добре)</td></tr><tr><td>67-74</td><td>D (задовільно)</td></tr><tr><td>60-66</td><td>E (достатньо)</td></tr><tr><td>35-59</td><td>FX (незадовільно з можливістю повторного складання)</td><td rowspan="2">не зараховано</td></tr><tr><td>34 і менше</td><td>F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)</td></tr></table>	Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Національна залікова оцінка	90-100	A (відмінно)	зараховано	82-89	B (дуже добре)	75-81	C (добре)	67-74	D (задовільно)	60-66	E (достатньо)	35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	не зараховано	34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)
Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Національна залікова оцінка																		
90-100	A (відмінно)	зараховано																		
82-89	B (дуже добре)																			
75-81	C (добре)																			
67-74	D (задовільно)																			
60-66	E (достатньо)																			
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	не зараховано																		
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)																			
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях	<table><tr><th>Рівні навчальних досягнень</th><th>Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)</th><th>Критерії оцінювання</th></tr><tr><td rowspan="3">Початковий (понятійний)</td><td>1</td><td>Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.</td></tr><tr><td>2</td><td>Здобувач вищої освіти недостатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику та в інших джерелах інформації відповідь.</td></tr><tr><td>3</td><td>Здобувач вищої освіти</td></tr></table>	Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання	Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.	2	Здобувач вищої освіти недостатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику та в інших джерелах інформації відповідь.	3	Здобувач вищої освіти									
Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання																		
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.																		
	2	Здобувач вищої освіти недостатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику та в інших джерелах інформації відповідь.																		
	3	Здобувач вищої освіти																		

			намагається аналізувати навчальний матеріал на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності процесів і явищ; робить спроби виконання репродуктивних вправ і завдань; за допомогою викладача виконує прості завдання і задачі (за готовим алгоритмом).
	Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями з курсу, здатний виконати методичні завдання й педагогічні задачі за зразком; орієнтується в методичних термінах, поняттях і визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу з дисципліни викликає значні труднощі.
		5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником та іншими джерелами інформації, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання й задачі за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
		6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу з курсу, може поверхнево аналізувати ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
	Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями та категоріями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми та ін.
		8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал;

			уміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак із окремими неточностями; вміє самостійно працювати, обґрунтувати положення, має достатній рівень сформованих умінь і навичок.
		9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом з курсу, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття й категорії; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання та задачі; має сформовані типові методичні навички.
	Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
		11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
		12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає

			матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
Поточний контроль	Практичні завдання, самостійна робота		
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота		
Локація	Згідно з розкладом		